

OSKA äriandushariduse metaanalüüs

Väljavõte olulisematest tulemustest

Kuigi äriandushariduse lõpetajate arv on võrreldes 2000ndate aastatega vähenenud, õpib neid siiski mõnevõrra rohkem kui neile tulevikus erialast tööd jagub

- Tuleviku töövõimaluste ja lõpetajate arvu suhe ärianduse ja halduse õppekavarühmades on viimastel aastatel liikunud tasakaalule lähemale.
 - Tööturu tulevikuvajadusi arvestades piisab, kui ärianduse ja halduse või majandusteaduse valib umbes 10% rakenduskõrghariduse või bakalaureuseõpingutega alustajatest.
 - 20 aasta eest valis ärianduse õppe veerand kõrgkooli sisse astunudest, viimastel aastatel 16–18%.
- Tuleviku töökohtade täitmiseks ei õpi piisavalt majandus- ja ärianduse spetsialiste ning rahvusvahelise ostu-, müügi- ja tarneahela spetsialiste ja juhte.
- Kuna suurem osa välisüliõpilastest ei jää Eestisse tööle, võib nende suur osakaal probleemiks osutada spetsiifilistel erialadel, nt matemaatiline majandusteadus, kus Eestis töötajaid puudu.
 - Suurim osa ehk 38% Eestis õppivatest välisüliõpilastest õpib ärianduserialadel.
 - 2019/2020. õppeaastal moodustasid välisüliõpilased ärianduserialadele õppima asunudest 21%.
 - Viimase 10 aastaga on välisüliõpilaste osakaal ärianduse magistriõppe vastuvõtus kasvanud 3 protsendilt 33 protsendile.

Kasvanud on äriandus- ja majandushariduse tähtsus n-õ teise haridusena juba töötavatele inimestele

- Juhtide haridusteks on valdavalt valdkondlik kõrgharidus ning piisav töökogemus, juhtimisoskusi aga arendatakse täienduskoolitustel ning ärianduse ja halduse magistri- ja kutseõppes.
- Majandus-, ettevõtlus-, äriandus- ja finantsteadmisi ning -oskusi läheb aina enam vaja mitmete elualade erinevates ametites.
- Ärianduse ja halduse kutseõpe on viimasel kümnendil kujunenud üha enam täiskasvanute õppeks.
 - Peaaegu kaks kolmandikku ärianduse kutseõppuritest on üle 25-aastased.
- Täienduskoolituse õppekavarühmade võrdluses on juhtimise ja halduse koolitused õppijate arvult kõige populaarsemate hulgas.
- Kõrghariduse ebapiisava riikliku rahastuse tingimustes võib kaaluda äriandushariduse tasuta magistriõppe asendamist tasuliste õppekohtadega.
 - Kui 2006/2007. õppeaastal õppis tasulisel õppekohal 87% ärianduse üliõpilastest, siis 2019/2020. õppeaastal 41%.

Ärinduse ja halduse õpet oleks vaja muuta paindlikumaks ning pakkuda eri valdkondi ühendavaid õppekavasid

- Tööturul on puudus spetsiifilistest ärindus- ja majandusoskustest, nt andmeanalüüsi, majandus-, finants- ja ärianalüüsi, rahvusvahelise ostu ja müügi, tarneahela juhtimise või arvestussüsteemide arenduse oskustest.
- Ärinduse ja halduse ning majandusteaduse õppes on vaja rohkem eri valdkondi ühendavaid õppekavasid.
 - Üheks olulisemaks arengusuunaks on digiteerimise ja andmemajanduse areng, mis suurendab vajadust ettevõtluse ja tehnoloogia teemasid ühendavate õppekavade järele.
- Täiskasvanud õppijatele sobib ärindusteadmiste omandamine või enese täiendamine pigem teemapõhiste osade kaupa pikema aja jooksul.

Taust

- OSKA ärindushariduse metaanalüüs annab tervikliku ülevaate ärinduse ja halduse ning majandusteaduse kutse- ja kõrgharidusõppes ning täienduskoolitusest Eestis ning selle vastavusest tuleviku tööjõu- ja oskuste vajadusele.
- Uuringus analüüsiti majandusteaduse, majandusarvestuse ja maksunduse, rahanduse, panganduse ja kindlustuse, juhtimise ja halduse, turunduse ja reklaami, sekretäri- ja kontoritöö, hulgi- ja jaekaubanduse, tööoskuste ning mujal liigitamata ärinduse ja halduse õppekavarühmi.
 - 2019/2020. õppeaastal õpetati ärindust üheksas kõrgkoolis 61 õppekaval ja 11 kutsekoolis 25 õppekaval.
 - Suurimad ärindushariduse pakkujad on Tallinna Majanduskool 16 õppekavaga ja Tallinna Tehnikaülikool 15 õppekavaga.
- OSKA ärindushariduse metaanalüüs tugineb osaliselt OSKA varasemate valdkondlike tööjõu- ja oskuste vajaduse uuringute tulemustele.
- Tuleviku tööjõu- ja oskuste prognoosisüsteem OSKA koostab 2020. aasta lõpuks kõigil elualadel Eesti tööjõu- ja oskuste vajaduse prognoosid ning võrdleb neid pakutava koolitusega kutse- ja kõrghariduses ning täienduskoolitustes.
- OSKA tööjõu ja oskuste vajaduse uuringud aitavad teha tarku karjäärivalikuid ning kujundada tulevikku vaatavat töö- ja hariduspoliitikat.
- OSKA uuringute koostamist korraldab SA Kutsekoda Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest.